

СПІЛЬНИЙ ПРЕДСТАВНИЦЬКИЙ ОРГАН
репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок
на національному рівні
(СПО об'єднань профспілок)

вул. Шота Руставелі, 39/41, Київ 01601
тел. (044) 287-43-91, факс 289-55-80, E-mail: spop@fpsu.org.ua

15.02.2016 № 01-13/132-СПО

На № 1335/0/14-16/13 від 01.02.2016

Міністерство соціальної політики
України

Про розгляд проекту постанови
Кабінету Міністрів України

Спільний представницький орган репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні розглянув проект постанови Кабінету Міністрів України «Про вдосконалення умов оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» (далі – Проект постанови) та повідомляє наступне.

У Пояснювальній записці зазначено, що Проект постанови підготовлено на виконання п. 9 Плану заходів щодо реалізації Концепції удосконалення оплати праці працівників бюджетної сфери, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.06.2011 № 551-р. Слід зазначити, що зазначеним пунктом урядового розпорядження, зокрема, передбачено:

- удосконалення Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці (далі – ЄТС) з урахуванням оптимальних співвідношень тарифних коефіцієнтів;
- усунення необґрунтованої диспропорції у рівнях оплати праці працівників однакової кваліфікації, які виконують однакоvu за складністю та функціональними ознаками роботу;
- підвищення питомої ваги основної заробітної плати.

Проте, Проект постанови практично не відрізняється від норм чинної постанови Кабінету Міністрів України № 1298 і не являє собою вдосконалення умов оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери, так як його норми не спрямовані на покращення умов оплати праці працівників галузі, і не сприяє підвищенню їх соціально-економічного захисту.

Так, зокрема, ЄТС працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери містить ідентичні чинним тарифні коефіцієнти.

Крім того, на наше переконання, заявлене в назві аналізованого Проекту постанови «вдосконалення умов оплати праці» мало б передбачати недопущення порушень законодавства з оплати праці, виявлення та розв'язання проблем, які існують в системі оплати праці працівників бюджетної сфери, усунення наявних недоліків.

Сам же Проект постанови являє собою механічне об'єднання діючих галузевих нормативних актів з питань оплати праці працівників освіти, охорони здоров'я, культури, соціального захисту, окремих наукових установ, інших галузей бюджетної

сфери з незначним збільшенням тарифних розрядів за деякими посадами та скасування окремих Урядових постанов.

Враховуючи вищевикладене, Проект постанови у запропонованій редакції не може бути погоджений, оскільки потребує суттєвого доопрацювання.

Додаток: Критичні зауваження з окремих галузевих питань до розробленого Мінсоцполітики України проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про вдосконалення умов оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» – на 3 арк.

**Перший заступник Голови
СПО об'єднань профспілок**

С.М. Кондрюк

Критичні зауваження з окремих галузевих питань до розробленого Мінсоцполітики України проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про вдосконалення умов оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери»

Профспілки працівників культури України

Проект постанови містить положення, з якими Профспілка категорично не згодна.

Зокрема, проектом постанови передбачається виплачувати допомогу для оздоровлення при наданні основної щорічної відпустки у розмірі посадового окладу (підпункт 5 пункту 3) з 1 січня 2017 року, що не відповідає діючому Закону України «Про культуру».

Відповідно до частини третьої статті 29 ЗУ «Про культуру», яка набрала чинності з 1 січня 2013 року, «працівники у сфері культури, педагогічні працівники закладів освіти сфери культури, які працюють у державних і комунальних закладах культури, мають право на допомогу для оздоровлення під час надання щорічної відпустки у розмірі посадового окладу...».

Як відомо, закон є основним джерелом права та має вищу юридичну силу, що відрізняє його від інших нормативно-правових актів. Так, у листі Міністерства юстиції України від 30.01.2009 № Н-35267-18 наголошується: «Вища юридична сила закону полягає у тому, що всі підзаконні нормативно-правові акти приймаються на основі законів та за своїм змістом не повинні суперечити їм. Підпорядкованість таких актів законам закріплена у положеннях Конституції України».

Проектом акту з більшості посад (професій) керівних працівників, професіоналів, фахівців, технічних службовців, робітників визначено розміри тарифних розрядів на рівні діючих на сьогодні відповідно до постанови КМУ від 30.08.2002 № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери». Проте, **за рядом посад проектом постанови встановлено менші тарифні розряди у порівнянні з діючими.**

Так, акробату цирковому (артисту цирку спортивно-акробатичного жанру) встановлюється нижня межа розрядів: вищої категорії – 14-16 розряди замість 16-го; I категорії – 13-15 розряди замість 15-го; II категорії – 12-14 розряди замість 14-го. Артисту цирку (кінного жанру): вищої категорії – 17-19 замість 19-го; I категорії – 16-18 замість 18-го; II категорії – 15-17 замість 17-го. Асистенту циркового номера, колективу (асистенту в інших номерах) національного цирку тарифний розряд зменшено з 13-го на 12-й; інших цирків – з 12-го на 11-й.

У проекті вищевказаного нормативного акту також **не відображено схему тарифних розрядів посад працівників зоопарків**, які являються членами Профспілки працівників культури України та потребують захисту з соціально-економічних питань.

Потребує уточнення підпункту 2.1. в) проекту постанови, яким керівникам установ, закладів, організацій надано право у межах фонду заробітної плати, затвердженого в кошторисі, установлювати «посадові оклади (ставки заробітної плати) працівників, назви посад (професій) яких не передбачені додатками до цієї постанови, у розмірах, визначених для працівників аналогічної кваліфікації, назви посад (професій) яких передбачені у тому самому розділі класифікації професій Класифікатора професій ДК 003: 2010, затвердженого наказом Держспоживстандарту від 28.07.2010 № 327». В той же час, **не визначено яким чином керівниками будуть враховані кваліфікаційні характеристики робітників (висококваліфікований, кваліфікований), а відповідно і встановлюватися тарифні розряди залежно від кваліфікації.**

Профспілка вважає, що запровадження зазначеного документу в цілому не відповідає меті щодо вдосконалення умов оплати праці працівників бюджетної сфери шляхом забезпечення єдиного **соціально виваженого підходу** при отриманні працівниками додаткових виплат, оскільки призведе до недоотримання встановлених на сьогодні на державному рівні соціальних гарантій, зменшення доходів працівників культури і, відповідно, до погіршення їх соціального статусу.

Профспілки працівників охорони здоров'я України

Проект постанови не спрямований на покращення умов оплати праці працівників галузі та не сприяє підвищенню їх соціально-економічного захисту, тому є неприйнятним для працівників системи охорони здоров'я, яка тривалий час перебуває у стані реформування.

Слід наголосити, що у 2011–2013 роках робочою групою, до складу якої було включено працівників Мінсоцполітики України, галузевих міністерств, науковців науково-дослідного інституту Мінсоцполітики України та представників галузевих профспілкових організацій, проведено велику роботу з виявлення та усунення недоліків існуючої ЄТС, підготовлено проект постанови, зміст якої не співпадає з поданим на погодження Проектом постанови.

Так, зокрема, були переглянуті у бік збільшення тарифні розряди для головних лікарів закладів охорони здоров'я, лікарів та фахівців з вищою освітою (юристів, економістів, бухгалтерів, інженерів тощо), які за діючими умовами оплати праці безпідставно занижені на 1-3 розряди.

Крім того, до Проекту постанови не включені діючі умови підвищення посадових окладів:

- медичних працівників на 25% та інших працівників на – 20% у закладах охорони здоров'я, що були у підпорядкуванні III Головного управління МОЗ СРСР (підпункт 2 пункту 2.4.6. Умов оплати праці працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення, схвалених наказом Мінсоцполітики України та МОЗ України від 05.10.2005 №308/519);

- працівників на 25% за роботу у закладах, розташованих у населених пунктах, що мають статус гірських згідно з постановою КМУ від 11.08.95 № 648 «Про умови оплати праці осіб, які працюють в гірських районах».

ЦК Профспілки працівників освіти і науки

Оглядове вивчення положень зазначеного проекту, що спричинено вкрай стислим терміном для опрацювання такого важливого та разом з тим об'ємного документу, свідчить, що його норми не спрямовані на вдосконалення умов оплати праці, підвищення ефективності соціального захисту працівників освіти, поліпшення якості освіти, що має бути підтверджено збільшенням рівня оплати праці працівників, який є досить вагомим чинником підвищення якості освіти.

Норми проекту постанови не відповідають вимогам Законів України, Указів Президента України, як це має місце у чинній постанові Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери».

В першу чергу це стосується розміру посадового окладу працівника I-го тарифного розряду, право на встановлення розміру якого передбачається надати Кабінету Міністрів України. Але відповідно до ст. 96 Кодексу законів про працю України та ст. 6 Закону «Про оплату праці» основою організації оплати праці є тарифна система оплати праці, яка включає тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів і тарифно-кваліфікаційні характеристики (довідники). Така невідповідність є предметом колективного трудового спору між СПО об'єднань профспілок та Кабміну.

Жодним Законом України не передбачено норм про оплату праці працівників бюджетної сфери на основі Єдиної тарифної сітки. Наміри влади узаконити систему оплати праці науково-педагогічних, педагогічних та інших категорій працівників навчальних закладів та установ освіти на основі Єдиної тарифної сітки рішенням Конституційного Суду України від 22.05.2008 № 10-рп/2008 визнано такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними).

Проект не містить положень, які б спрямовувалися на забезпечення законодавчо встановленого рівня оплати праці педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, як це передбачено ст. 57 Закону України «Про освіту».

В ньому не передбачається законодавчо гарантованих ст. 57 Закону України «Про освіту» положень щодо виплати педагогічним та науково-педагогічним працівникам надбавок за престижність педагогічної праці, винагороди за сумлінну працю, допомоги на оздоровлення, встановлення підвищених посадових окладів та ставок заробітної плати за наукові ступені та вчені звання та почесні звання «Народний» та «Заслужений».

Не відповідають нормам Кодексу Законів про працю України положення про обмеження розмірів доплат за суміщення професій, розширення зони обслуговування, збільшення обсягів виконуваної роботи та надбавок за високі досягнення у праці, складність, напруженість, виконання особливо важливої роботи тощо, які відповідно до вимог ст. 97 та 105 Кодексу законів про працю України мають встановлюватися без будь-яких обмежень на умовах колективних договорів в межах затвердженого фонду оплати праці.